ÉRTÉKVIZSGÁLAT
BATTONYA VÁROS
TELEPÜLÉSKÉPI RENDELETÉHEZ

KÉSZÍTETTE:
Tér és Terület Kft.
Gyula, Hajnal utca 25/2.

Szöveg:
Torma Gyöngyi, vezető tervező
É1, SZÉS5, TT-1/04-0135/2006
okl. építészmérnök

Fényképek, számítógépes feldolgozás:
Benkő Lajos
településmérnök

Gyula, 2018. május hó

Battonya Város Önkormányzata 2017. decemberében fogadta el a településképi arculati kézikönyvét (TAK). A TAK-ot a településképi rendelet megalapozó munkájaként készítettük el. A helyszínelés során – tudva, hogy a településképi rendeletet is el kell készíteni – azt is áttekintettük, hogy a helyi védett építmények, épületek milyen állapotban vannak, továbbá azt is néztük, hogy van-e olyan építmény, épület, amely a listában szereplő értékek mellett helyi védelemre érdemes.

Megállapítottuk, hogy az 7/2000.(III.30.) ÖK. sz. rendeletében szereplő védett és védelemre javasolt értékek közül néhány az átalakítások miatt mára elvesztette eredeti karakterét, illetve rossz műszaki állapotuk miatt nem javasoljuk a helyi védelem fenntartását. Ugyanakkor több épület – melyek e listákban nem szerepeltek – állapotuk, értékük alapján védelemre érdemes. Javaslatunkat részletesen a következő leírások tartalmazzák.

Helyi védett és védelemre javasolt értékek a 7/2000.(III.30.) ÖK. sz. rendeletéből, kiegészítve az értékeléssel.

Megnevezés	Cím	HRSZ	jelenlegi állapot	indoklás
nevelőotthon főépülete	Hősök tere 9.	2516/1	jó műszaki állapot	védelem fenntartása
római katolikus templom	Hősök tere 2.	1493	jó műszaki állapot	védelem fenntartása
Száraz-éri fahíd	(Nevelőotthon – volt Bölcsőde összekötése)	2506	egyedi jelleget nélkülöz	védelem megszűntetése
gimnázium	Fő u. 72.	1497	jó műszaki állapot	védelem fenntartása
volt dohányfermentáló	Állomás u. 129.	2659	jelentősen átalakított	védelem megszűntetése
református templom	Hunyadi u. 70	2517/1	jó műszaki állapot	védelem fenntartása
SOS Gyermekfalu épületei		3442		utcavonalon álló épületek védelmének fenntartása
irodaházak	Petőfi tér 1-2.	34-33/2	jó műszaki állapot	védelem fenntartása
bíróság épülete	Hősök tere 7.	1491	jó műszaki állapot	védelem fenntartása
Kossuth utcai általános iskola	Kossuth u. 34.	47	jó műszaki állapot	védelem fenntartása
Művelődési Ház	Fő út 77.	64	jó műszaki állapot	védelem fenntartása
Molnár C. Pál emlékház	Fő út 123	3093	jó műszaki állapot	védelem fenntartása
lakóház	Rózsa utca 70.	2558	nem jellegzetes	védelem megszüntetése
lakóház	Hunyadi utca 115.	2220	jó műszaki állapot	védelem fenntartása
lakóház	Damjanich u 113.	3394	nem jellegzetes	védelem megszüntetése

Megnevezés	Cím	HRSZ	jelenlegi állapot	indoklás
lakóház	Puskin utca 74	3096	nem jellegzetes	védelem megszüntetése
lakóház	Damjanich utca 94.	3318	nem jellegzetes	védelem megszüntetése
lakóház	Damjanich utca 53	218/2	jó műszaki állapot	védelem fenntartása
lakóház	Somogyi Béla utca 101	3600	nem jellegzetes	védelem megszüntetése
lakóház	Hunyadi u. 32.	2905	jó műszaki állapot	védelem megszüntetése a tulajdonos kérésére
lakóház	Ady Endre utca 60.	2926	nem jellegzetes	védelem megszüntetése
lakóház	Ady Endre utca 35.	275	nem jellegzetes	védelem megszüntetése
lakóház	Ady Endre utca 37.	274	jelentős átépített	védelem megszűntetése
lakóház	Vörösmarty u. 42.	2270	felújítást igényel	védelem fenntartása

Helyi egyedi védelemre javasolt értékek

funkció	cím	hrsz	leírás
lakóház	Kígyó u. 1	464	Utcasarkon álló épület, utcára merőleges gerincvonalú nyeregtetővel épült, jó műszaki állapotban levő épület, eredeti nyílászárókkal.

funkció	cím	hrsz	leírás
lakóház	Klapka György u. 63.	2644	Középrizalitos, klasszicizáló jegyeket hordozó, téglaburkolatot és kváderes vakolatot is tartalmazó utcai homlokzattal, utcával párhuzamos gerincvonalú nyeregtetővel épült polgárház. Az ereszcsatorna rizalit mellett lefutó része gazdagon megmunkált.

funkció	cím	hrsz	leírás
Szent Miklós görög katolikus templom	Kossuth L. u. 24.	203/3	1940-ben épült Oroján Gergely adományából. Tömegalakítása egyszerű, helyenként klasszicizáló részletekkel. Funkciója miatt javasolt a helyi védelem.

funkció	cím	hrsz	leírás
lakóház	Puskin u. 35	143	Utcára merőleges gerincvonalú nyeregtetővel épült lakóház. Homlokzata téglával burkolt, jó műszaki állapotú épület. Nyílászárói a redőny kivételével valószínűleg eredetiek. Tornáca beépült. A kerítés egy része a homlokzat kialakításához illeszkedik.

funkció	cím	hrsz	leírás
lakóház	Puskin u. 35/a	142	Utcára merőleges gerincvonalú nyeregtetővel létesült, jó műszaki állapotú épület. Nyílászárói a redőny kivételével valószínűleg eredetiek.

funkció	cím	hrsz	leírás
lakóház	Puskin u. 91.	3335	Az ún. tizedek saroktelkeit mindkét határolt utcával párhuzamos gerincvonalú nyeregtetős épületekkel jelölték ki. Ennek szép példája ez a rizalitos, vakolatdíszítéses épület. Állapota közepesnek mondható, de minden visszaállítható eredeti állapotra. A nyílászárói is még az eredetiek.

funkció	cím	hrsz	leírás
lakóház	Puskin u. 107	3317	Utcával párhuzamos gerincvonalú nyeregtetős, jó műszaki állapotú épület, ép homlokzati díszítésekkel. Nyílászárói valószínűleg eredetiek.

funkció	cím	hrsz	leírás
Posta	Fő u. 107	3079	Jó műszaki állapotú, sarki épület az utcákkal párhuzamos gerincvonalú nyeregtetővel, felújított homlokzattal.

funkció	cím	hrsz	leírás
lakóház	Fő u. külterületi szakasz	0703/2	Utcára merőleges gerincvonalú, nyeregtetős épület, eredeti nyílászárókkal, tégladíszítéses homlokzattal. A tömör kerítés minden bizonnyal nem eredeti, mint ahogyan az oromzat sem.

funkció	cím	hrsz	leírás
lakóház	Hunyadi János u. 20	3005/1	Az épület tetőzete az eredeti állapotot tükrözheti, míg a többi része jelentősen átépített, javasoljuk az eredeti homlokzat visszaállítását és a nyílászárók cseréjét az eredetiekhez hasonlóra.

funkció	cím	hrsz	leírás
iskola	Hunyadi János u. 54	2888	Az eredetileg is iskolának épült, utcával párhuzamos gerincvonalú nyeregtetős épület szépen karbantartott. Homlokzata kváderes díszítésű, a nyílászáróit kicserélték, de az osztott jelleget szerencsére megtartották.

funkció	cím	hrsz	leírás
iskola	Hunyadi János u. 65	3084	Utcával párhuzamos gerincvonalú nyeregtetős épület, eredeti nyílászárókkal és részben meglevő homlokzati díszítésekkel. Az ablakok körüli díszítés visszaállítható.

funkció	cím	hrsz	leírás
evangélikus templom	Hunyadi János u. 87	2479	Az épület mai formáját 1936-ban nyerte el, amikor a magtárból átépített épület mellé tornyot emeltek a hívek adományaiból. Az evangélikus hagyományoknak megfelelően az épület puritán kialakítású.

funkció	cím	hrsz	leírás
lakóház	Damjanich u. 69.	206	Utcasarkon álló, jó műszaki állapotú épület, eredeti nyílászárókkal. Ez is az egykori tizedeket jelzi.

funkció	cím	hrsz	leírás
lakóház	Damjanich u. 71.	45	Az előző épülettel szemközti sarkon álló, jó műszaki állapotú épület, eredeti nyílászárókkal. Ez is az egykori tizedeket jelzi.

funkció	cím	hrsz	leírás
lakóház	Damjanich u. 72	23	Jó műszaki állapotú, utcára merőleges gerincvonalú nyeregtetővel, eredeti nyílászárókkal, az épülethez kapcsoló jó állapotú falazott kerítéssel.

funkció	cím	hrsz	leírás
lakóház	Hősök tere 1	1496/1	Utcasarkon álló, jó műszaki állapotú épület, eredeti nyílászárókkal. Ez is az egykori tizedeket jelzi.

funkció	cím	hrsz	leírás
volt iskola	Hősök tere 4	1495	Jó műszaki állapotú, utcával párhuzamos gerincvonalú nyeregtetős épület. Lábazata és a homlokzati díszítése kőnek látszik.

funkció	cím	hrsz	leírás
volt iskola	Hősök tere 5	1495	Jó műszaki állapotú, utcával párhuzamos gerincvonalú nyeregtetős, palaborítású épület, az előzővel azonos telken. Lábazata kőnek látszik.

funkció	cím	hrsz	leírás
gazdasági épület	Hermann Gmeiner 47.	2662	1880 előtt épült korábbi dohánybeváltó épületegyüttes megmaradt gazdasági épülete, leromlott műszaki állapotban, eredeti nyílászárókkal, ép homlokzati díszítéssel, pala tetőfedéssel.

funkció	cím	hrsz	leírás
hivatali épület	Hermann Gmeiner u. 131	2662	1880 előtt épült korábbi dohánybeváltó épületegyüttes megmaradt épülete, leromlott műszaki állapotban, eredeti nyílászárókkal, ép homlokzati díszítéssel

funkció	cím	hrsz	leírás
vasútállomás	Hermann Gmeiner u.	2758/20	Közepes műszaki állapotú, épület, eredeti nyílászárókkal, homlokzati díszítésekkel, fa szerkezetű faragott díszítésekkel.

funkció	cím	hrsz	leírás
vasúti épület	Állomás út	2758/4	Jó műszaki állapotú épület, a vasútállomáshoz hasonló homlokzati kialakítással, eredeti nyílászárókkal.

funkció	cím	hrsz	leírás
Purgly major épülete	Tompapuszta	4499	A Purgly-kúria épületét lebontották, ugyanakkor a képen látható kúria körüli gazdasági vagy az ún. kiskastély épület utal annak kialakítására is, hiszen a leírások szerint a kúria épületén egyenes záródású nyílászárók voltak. Az épület felújított.

u

funkció	cím	hrsz	leírás
Balta-kereszt	4455 j. orsz. mellékút	0574/3	2013-ban restaurált, jó állapotú kereszt.

funkció	cím	hrsz	leírás
„Kunágotai-úti kereszt”	Hársfa utca 9 sz. előtt	800/3	Az eredetileg 1889-ben állított, a feszület állításának 100. évfordulójára restaurált ún. „Kunágotai-úti kereszt” amely ma a Hárfa utcán áll.

funkció	cím	hrsz	leírás
Ótemető keresztje	Köztársaság utca	0479/3	2008-ban felújított, 1830-ban készített feszület.

funkció	cím	hrsz	leírás
feszület	Dombegyház felé vezető út	0457	Betonból készített, 1984-ben ünnepélyesen megáldott feszület.

funkció	cím	hrsz	leírás
„Schüszler”-kereszt,	Hősök tere	1493	A Szentháromság-templom K-i oldalfalánál elhelyezett, a battonyai egyházközség alapításának 200. évfordulójára felújított „Schüszler”-kereszt.

funkció	cím	hrsz	leírás
„Nepomuki szent János szobra	Hősök tere	1493	A Szentháromság templom K-i oldalfalánál elhelyezett, Nepomuki Szent János szobor.

funkció	cím	hrsz	leírás
Klivényi Lajos emlékműve	Hősök tere	1493	A Szentháromság templom K-i oldalfalánál elhelyezett Klivényi Lajos emlékműve.

funkció	cím	hrsz	leírás
Szent Mihály temetőkápolna	Aradi vértanuk utca	1624	A kápolna 1895-ben épült neogót stílusban az 1846-ban megnyitott Aradi úti temetőben.

funkció	cím	hrsz	leírás
feszület	Aradi vértanuk utca	1624	1978-ban készült működkeresztet, rajta fém korpusszal.

funkció	cím	hrsz	leírás
Kálvária: 14db dombormű, működ keretben	Aradi vértanuk utca	1624	1938-ban Bakonyi Viktor szobrász által készített alkotások. A mai felújított formájában 2010 óta látható.

Helyi területi védelemre javasolt értékek vizsgálata:

funkció	cím	hrsz	leírás
Szent Mihály temető	Aradi Vértanuk utca	1624	A Szent Mihály temető, a kápolna, a kápolna előtt álló feszület, a 14 stációból álló Kálvária (Bakonyi Viktor szobrászművész alkotása), a ravatalozó épülete, a ravatalozó felé vezető út mentén felállított sírjelek, családi kripták

funkció	cím	hrsz	leírás
volt zsidó temető	Somogyi Béla utca külterületi szakasza	0479/4	Volt zsidó temető megmaradt sírjelei.

A javasolt egyedi, illetve területi védelem az alábbi táblázatban kerül összegzésre:

Helyi egyedi védelem:

	A	B
1.	**Megnevezés**	**Helyrajzi szám**
2.	nevelőotthon főépülete	2516/1
2.	római katolikus templom	1493
3.	gimnázium	1497
4.	református templom	2517/1
5.	irodaházak	34-33/2
6.	bíróság épülete	1491
7.	általános iskola	47
8.	művelődési ház	64
9.	emlékház	3093
10.	lakóház	2220
11.	lakóház	218/2
12.	lakóház	2270
13.	lakóház	464
14.	lakóház	2644
15.	templom	203/3
16.	lakóház	143
17.	lakóház	142

	A	B
18.	lakóház	3335
19.	lakóház	3317
20.	posta	3079
21.	lakóház	0703/2
22.	lakóház	3005/1
23.	iskola	2888
24.	iskola	3084
25.	templom	2479
26.	lakóház	206
27.	lakóház	45
28.	lakóház	23
29.	volt lakóház	1496/1
30.	volt iskola	1495
31.	volt iskola	1495
32.	iskola	2516/1
33.	gazdasági épület (volt dohánybeváltó)	2662
34.	hivatali épület (volt dohánybeváltó)	2662
35.	vasútállomás	2758/20
36.	vasúti épület	2758/4
37.	Tompapuszta, Purgly kúria „kiskastély” épülete	4499
38.	Balta kereszt	0574/3
39.	feszület	800/3
40.	„Ótemető keresztje”	0479/3
41.	feszület	0457
42.	„Schüszler”-kereszt	1493
43.	Nepumuki Szent János szobra	1493
44.	Klivényi Lajos emlékműve	1493
45.	Szent Mihály temetőkápolna	1624
46.	feszület	1624
47.	Kálvária: 14 db dombormű, műkő kerettel	1624

Helyi területei védelem:

	A	B
1.	**Megnevezés**	**Helyrajzi szám**
2.	Szent Mihály temető	1624
3.	volt zsidó temető	0479/4